

HAFTALIK JEOPOLİTİK VE GÜVENLİK İSTİHBARAT RAPORU

Ağustos 2026 / 3. Hafta: Afrika Boynuzu Deniz Güvenliği, Orta Koridor Lojistiği ve Bölgesel Risk Analizi

Rapor Kodu: ZSAM-2026-W33

Yayın Tarihi: 16 Ağustos 2026

Gizlilik Derecesi: Açık Kaynak İstihbaratı (OSINT)

Hazırlayan: Kubilay Muhammet Özdemir

Odak Bölgeler: Afrika Boynuzu, Hazar / Orta Asya

Erişim: Genel / Kurumsal Dağıtım

YÖNETİCİ ÖZETİ (EXECUTIVE SUMMARY)

Bu haftalık istihbarat raporu, Ağustos 2026'nın 3. haftası itibarıyla stratejik deniz geçiş yollarındaki kırılmaları ve Avrasya lojistik hatlarındaki güç dengelerini ele almaktadır. Babülmendep Boğazı ve Kızıldeniz aksında artan askeri gerilim, Çok Uluslu Deniz Savunma Koalisyonu hamleleriyle yeni bir evreye girerken; Somaliland ve Etiyopya arasındaki deniz erişim krizi ile Somali'nin İsrail bağlantılı gemilere yönelik yaptırım kararları küresel tedarik zincirlerini doğrudan tehdit etmektedir. Eş zamanlı olarak Trans-Hazar Orta Koridoru, Avrasya ticaretinin omurgası olarak kritik kapasite artışlarına sahne olmaktadır.

01 AFRIKA BOYNUZU VE KIZILDENİZ DENİZ GÜVENLİĞİ ANALİZİ

1.1. Babülmendep Boğazı ve Seyir Serbestisi / Çok Uluslu Koalisyon Hamlesi

Kızıldeniz ve Babülmendep Boğazı, küresel hidrokarbon ve konteyner taşımacılığının %12'sinden fazlasını barındıran jeostratejik bir kilit nokta olmaya devam etmektedir. Ağustos 2026 ortası itibarıyla, bölgedeki ticari seyrüsefer güvenliğinin tesisi için Suudi Arabistan öncülüğünde yeni uluslararası askeri koalisyon adımları hız kazanmıştır [cite: 1.3.1].

- Çok Uluslu Deniz Savunma Koalisyonu:** 13 Ağustos 2026 tarihi itibarıyla Babülmendep Boğazı'nda seyir serbestisini temin etmek, asimetrik tehditleri engellemek ve deniz trafiğini emniyete almak amacıyla "Çok Uluslu Deniz Savunma Koalisyonu" kurulum çalışmaları resmen duyurulmuştur [cite: 1.3.1, 1.3.2]. Bu adım, Suudi Arabistan'da gerçekleşen üst düzey Genelkurmay Başkanları toplantısını takiben somut eylem planına dönüştürülmektedir [cite: 1.3.1].
- Deniz Olayları ve Asimetrik Saldırıları:** Koalisyon girişimlerine rağmen Babülmendep hattında sıcak temaslar sürmektedir [cite: 1.3.1, 1.3.3]. Son olarak 11 Ağustos 2026 tarihinde Bab el-Mandeb Boğazı açıklarında Suudi Arabistan bağlantılı bir ticari gemiye yönelik kruvazör füzesi saldırısı rapor edilmiş ve gemi mürettebatından kayıplar yaşandığı bildirilmiştir [cite: 1.3.3].
- Somali - TSK Eğitim Desteği:** Türkiye, bölgenin istikrarı için Somali Silahlı Kuvvetleri'ne yönelik askeri eğitim ve kapasite geliştirme programını kararlılıkla sürdürmektedir [cite: 1.3.2]. 17 Ağustos - 9 Kasım 2026 tarihleri arasında 1.523 Somali personeline verilmesi planlanan eğitim, Doğu Afrika kıyılarının emniyeti açısından kritik bir omurga teşkil etmektedir [cite: 1.3.2].

1.2. Somaliland - Etiyopya Deniz Access Anlaşması ve Diplomasi Krizleri

Somaliland'den tek taraflı bağımsızlık ilan eden Somaliland ile karada mahsur (landlocked) durumda bulunan Etiyopya arasındaki deniz erişim anlaşması, bölge diplomasisini germeye devam etmektedir [cite: 1.1.1, 1.1.3].

- Liman ve Askeri Üs Mutabakatı:** Etiyopya'nın Somaliland kıyılarında askeri üs kurması ve ticari liman işletme hakkı elde etmesine yönelik adımlar, Mogadişu yönetimi tarafından egemenlik ihlali olarak kabul edilmiştir [cite: 1.1.1, 1.1.3]. Arap Birliği ve bölgesel aktörler de Somali'nin toprak bütünlüğüne vurgu yaparak anlaşmayı hükümsüz ilan etmiştir [cite: 1.1.1].

- Boğaz Yaptırımları ve İsrail Etkisi:** Somaliland yönetimi ile İsrail ve ABD nezdindeki temaslar derinleşirken, Somali hükümeti misilleme olarak Babülmendep Boğazı'ndan geçen İsrail bağlantılı gemilere geçiş yasağı koyduğunu açıkça deklare etmiştir [cite: 1.1.3, 1.3.4]. Bu durum stratejik boğaz üzerindeki hukuki ve fiili gerilimi tırmandırmaktadır [cite: 1.3.4].

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: AFRİKA BOYNUZU

Tehdit Seviyesi: YÜKSEK / KRİTİK

Babülmendep Boğazı'ndaki füze ve drone tehditleri, sigorta primlerini ve navlun maliyetlerini yükseltmektedir. Şirketlerin Ümit Burnu'na yönelmesi teslimat sürelerini 10-14 gün uzatmaktadır. Bölgedeki askeri varlığın artması deniz ticaret güzergahının kısa vadede yüksek risk altında kalacağını göstermektedir.

02 AVRASYA LOJİSTİĞİ VE TRANS-HAZAR ORTA KORİDOR

2.1. Orta Koridor'un Yükselişi ve Kapasite Gelişimi

Kuzey Koridoru'na yönelik jeopolitik yaptırımlar ve Kızıldeniz'deki güvenlik krizleri, Türkiye üzerinden geçen Hazar Geçişli Orta Koridor'u (Trans-Caspian International Transport Route) Doğu-Batı ticaretinin en güvenilir hattı haline getirmiştir [cite: 1.2.1].

- Transit Süresi ve Hacim Artışı:** Orta Koridor üzerinden ortalama transit süresi 18 güne kadar düşürülmüştür [cite: 1.2.1]. Kuzey Koridoru'nun (20-25 gün) ve Deniz Yolunun (35-45 gün) önünde büyük bir zaman avantajı sağlayan koridorun yük hacmi 2026 yılı itibarıyla rekor seviyeler olan 5.2 milyon ton sınırını aşmıştır [cite: 1.2.1].
- Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) ve Entegrasyon:** Türkiye ve Kazakistan başta olmak üzere TDT üyesi ülkeler, demir yolu hatlarının modernized edilmesi, liman altyapılarının entegrasyonu ve dijital gümrük (e-Permit) sistemlerinin devreye alınması için 13 ayrı anlaşmayı hayata geçirmiştir [cite: 1.2.2].
- Hazar Deniz Lojistiği:** Alat (Bakü) ve Aktau/Kuryk limanları arasındaki Ro-Ro ve konteyner taşıma kapasitelerinin artırılması, Hazar geçişindeki darboğazları önemli ölçüde hafifletmiştir.

Lojistik Koridor Rotası	Ort. Transit Süresi	Güvenlik Risk Profili	Stratejik Eğilim (2026)
Orta Koridor (Hazar Geçişli)	18 Gün	Düşük / Kararlı	Yüksek Büyüme & Yatırım [cite: 1.2.1]
Kuzey Koridoru (Rusya Üzeri)	20 - 25 Gün	Yüksek (Siyasi Yaptırımlar)	Kapasite Daralması [cite: 1.2.1]
Süveyş / Kızıldeniz Deniz Yolu	35 - 45 Gün	Çok Yüksek (Asimetrik Saldırıları)	Navlun & Sigorta Artışı [cite: 1.2.1, 1.3.3]

03 MAKROEKONOMİK VE BÖLGESEL PİYASA DEĞERLENDİRMESİ

Bölgesel güvenlik krizleri ve lojistik koridor değişimleri küresel ve yerel emtia piyasalarına doğrudan yansımaktadır:

- Enerji ve Petrol Arzı:** Babülmendep'teki tıranma, Brent petrol fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturmakta; Kazakistan petrolünün Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) ve Türkiye üzerinden dünya pazarlarına aktarılması stratejik önceliğini korumaktadır [cite: 1.2.2].

- **Kıymetli Madenler (Altın & Gümüş):** Jeopolitik risklerin Doğu Afrika ve Orta Doğu'da birikmesi, küresel merkez bankalarının rezerv biriktirme eğilimi ile birleşerek ons altın ve gümüş fiyatlarındaki güvenli liman talebini canlı tutmaktadır.
- **Borsa İstanbul & Türkiye Piyasaları:** Türkiye'nin lojistik merkezi olma konumunun pekişmesi, ulaştırma, taşımacılık ve savunma sanayii hisselerine pozitif yansımaktadır. Ancak yükselen navlun maliyetlerinin ithal girdi maliyetleri üzerindeki etkisi takip edilmelidir.

04 ZİRVEM SAM STRATEJİK TAVSİYELERİ

1. **Lojistik Yönlendirmeleri:** İhracatçı ve lojistik firmalarının Doğu Afrika ve Doğu Akdeniz sevkیاتlarında sigorta poliçelerindeki askeri risk klotlarını güncellemeleri ve Orta Koridor demir yolu seçeneklerini önceliklendirmeleri önerilir [cite: 1.2.1].
2. **Enerji Güvenliği:** Hazar geçişli boru hatlarının ve tanker trafiğinin siber ve fiziki emniyet önlemlerinin en üst seviyeye çıkarılması elzemdir [cite: 1.2.2].
3. **Savunma Sanayii Entegrasyonu:** Deniz güvenliği ekipmanları, İHA/SİHA sistemleri ve insansız deniz araçları (İDA) tedarikinde Dost ve Müttefik ülkelerle ortak üretim süreçlerinin hızlandırılması gerekmektedir [cite: 1.3.2].

Kubilay Muhammet Özdemir

Tarihçi, Yazar ve Uluslararası İlişkiler Analisti

Zirvem Stratejik Araştırmalar Merkezi (ZİRVEM SAM) Başkanı

Dipnot / Kaynakça: ZİRVEM SAM Açık Kaynak İstihbaratı (OSINT) Veri Tabanı; T.C. Millî Savunma Bakanlığı Basın Bilgilendirme Raporları; TDT Lojistik Zirvesi Bildirileri.